Írta: Szabó László
2011. október 20. csütörtök, 14:52 - Módosítás: 2011. október 20. csütörtök, 16:26

EGY RÉGI TANÍTÓI DÍJLEVÉLRŐL

Készül az iskolareform. A pedagógusok életpálya modellje. Viták dúlnak, félig megemésztett elképzeléseket rágnak máris agyon, köpködnek ki, pletykák és nem valós tények alapján hadakoznak. Pálya elhagyással fenyegetőznek azok a diákok, akiknek semmi hivatásérzékük nincs, akik túlterheltségüket különböző fesztiválok rángatózó tömeg buliján vezetik le, akik olyan érettségi teszteket töltenek ki, amit az én időmben egy hatodikos gyerek is megoldott volna, ha segíti egy kicsit a szerencse. Pártok és nagyokosok esnek egymásnak és a félig főtt ételt egymásra kenve szerepelnek a képernyőn, feltehetően nem ingyen.

Szó van itt alacsony fizetésről, lakáshiányról, túlzott óraszámról, technikai lemaradásról, külföldhöz viszonyításról, szegregációról, osztálylétszámról, karrierről, s ki tudja még miről. De vidékre menetelről, tanítói, tanári elhivatottságról, a gyermekek szeretetéről nem hallunk egy szót sem a nagy nekikészülődésben. Legalább egy esetet, egy emberi szót, egy olyan megszólalót, aki megteremtett valamit maga körül, azért, hogy megemeljen egy közösséget, eljuttasson egy gyermeket magasabb szintre…! Nem. Ilyenekkel nem találkozunk.

Én pedagógus családból származom mindkét ágon. Sokat hallottam a régi tanítói, tanári életről. Apai nagyapám, nagyanyám több, mint negyven évig egy faluban tanított, anyai nagyapám szintén falusi tanító volt beregi, szatmári, bihari falvakban. Hét-hét gyermeket neveltek fel, s taníttattak. Nemhogy keseregtek volna, de büszkék voltak hivatásukra, élvezték a közösség megbecsülését. Pedig nem volt könnyű életük. A kis fizetést be kellett osztaniuk, a kis járandóságokat is igénybe kellett venni, ami még további munkát jelentett.

Apai nagyapám a debreceni kollégiumban szerzett tanítói oklevelet a múlt század fordulóján. Élete nagy részét feleségével együtt a Szatmár megyei Szamosszegen élte le. Első szolgálati helye azonban a kárpátaljai Kisbereznán volt. Sajnos iratai a háborúban elvesztek. De nekünk mondogatta és a családi szójárásba is bekerült egy formula az első tanítói díjleveléből:

EGY RÁZINTÁS, EGY TOPPINTÁS.

Ez a tanító természetbeni gyümölcs járandóságának mértéke volt. Gyermekenként a házi kertek gyümölcsfáit a tanító egyszer megrázhatta, két kézzel oda-vissza és egyszer talpával megrúghatta a fa törzsét. Ami lehullott az övé volt.

Nagyapám alacsony, de igen erős és kidolgozott izomzatú ember volt. Prepa (így nevezték a debreceni kollégiumban a tanítóképzősöket) korában többször nyerte meg a torna bajnokságot. A bereznaiak nem tudom mennyire jártak jól vele. Rázintása főleg erőteljes lehetett.